

ERHVERVSMINISTERIET
UDENRIGSMINISTERIET
Marts 2021

Foråret 2021 Status for dansk eksport – i lyset af covid-19

INDHOLDSFORTEGNELSE

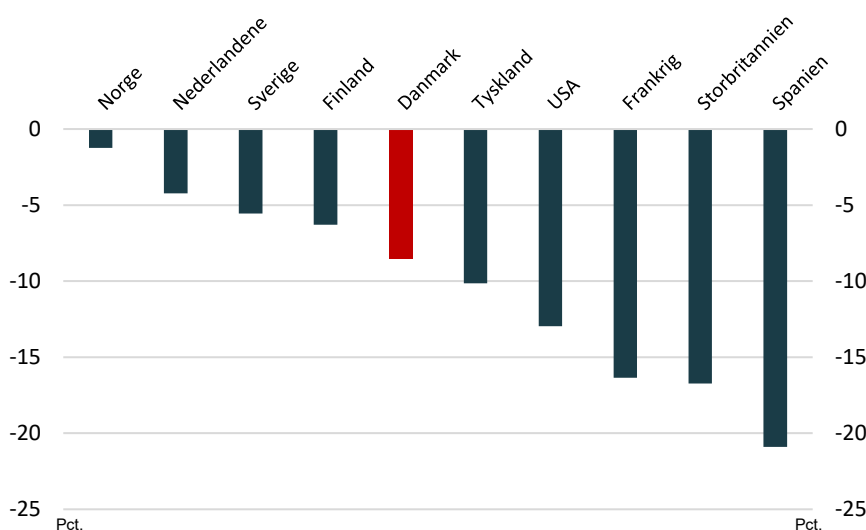
1. Sammenfatning	4
2. Status for dansk eksport	6
2.1 Udviklingen i 2020	6
2.2 Udsigter for dansk eksport	7
2.3 Særlige opmærksomhedspunkter for eksporten	10
3. Særlige markedsmuligheder	15
3.1 Grøn eksport til USA	15
3.2 EU's genopretningsfond	16
4. Bilag 1: Indikatorer for de otte genstartsteams	18

1. SAMMENFATNING

Danmark er en lille åben økonomi med en høj grad af international handel. Da COVID-19 krisen ramte og medførte tilbageslag i verdensøkonomien, fik det derfor også en markant indvirkning på dansk økonomi. Året 2020 endte ifølge de foreløbige opgørelser med et fald på 8,5 pct. i dansk eksport.¹ Dermed var 2020 det værste år for dansk eksport siden finanskrisen, som viste et fald i eksporten på 9,7 pct. i 2009.

Danmark står langt fra alene i forhold til at mærke de økonomiske konsekvenser af COVID-19 krisen. I forhold til sammenlignelige lande var faldet i eksporten fra Danmark i 2020 blandt de mindste, *jf. figur 1*. Eksporten er i gennemsnit aftaget med i omegnen af 10 pct. på tværs af sammenlignelige lande. Den danske eksport har således stået relativt godt imod COVID-19 krisen, når man sammenligner med andre lande. Det reale eksportfald i Norge og Sverige har været lidt mindre end i Danmark, hvilket for så vidt angår Norge særligt skyldes en solid eksport af råolie.

Figur 1 Dansk eksportvækst i internationalt perspektiv

Anm. Eksportvækst fra 2019 til 2020. Faste priser, referenceår 2015, sæsonkorrigeret.
Kilde: OECD, Quarterly National Accounts

Gennemslaget af COVID-19 krisen på eksporten afhænger i høj grad af eksportsammensætningen. Den danske vareeksport var i 2020 ikke så påvirket sammenlignet med andre lande, hvilket skal ses i lyset af en høj andel af ikke-konjunkturfølsomme varer som medicinal- og fødevarer. I modsat retning trækker den danske tjenesteeksport, hvor der har været en markant nedgang, og som udgør en relativt stor del af den samlede danske eksport. Det skyldes navnlig et betydeligt dyk i eksporten af *rejser* og *luffart*.

Det samlede eksportfald på 8,5 pct. dækker over en nedgang i vareeksporten på 2,6 pct. og en nedgang i tjenesteeksporten på 17,2 pct.² Samtidig dækker det også over betydelige udsving i løbet af året. I 2. kvartal 2020 dykkede eksporten til et meget lavt niveau, mens der i løbet af andet halvår 2020 har været en bevægelse mod bedre tider.

¹ Nationalregnskab 4. kvartal 2020, 2010-priser, kædede værdier.

² 2010-priser, kædede værdier.

I 2021 forventes en gradvis genopretning på de danske eksportmarkeder at understøtte eksporten.³ De økonomiske udsigter er dog fortsat behæftet med ekstraordinær usikkerhed, hvilket særligt knytter sig til udviklingen i pandemien og vaccineudrulningen. Henover vinteren og det tidlige forår er aktiviteten i særligt de europæiske lande blevet mere afdæmpet som følge af pandemiens udvikling.

På baggrund af input fra de otte genstartsteams og Forum for genstart af dansk eksport blev der i oktober 2020 indgået en aftale om genstart af dansk eksport.⁴ Med denne aftale prioriterede regeringen sammen med et flertal af Folketingets partier at styrke dansk eksport gennem fire indsatsområder: 1) Lettelse af adgangen til erhvervsrejser, herunder styrket kommunikation om rejserestriktioner og løsning af mobilitetsbarrierer gennem et erhvervsrejsehold, 2) styrket international markedsføring og eksportfremmeindsats, 3) fokus på e-handel, digital omstilling og nye serviceløsninger, samt 4) fokus på at sikre en grøn genstart, investeringer og risikovillig kapital

Efterfølgende er der også blevet fulgt op på flere af anbefalingerne fra genstartsteamene med finanslovsaftalen for 2021, hvor der blev afsat 575 mio. kr. årligt i perioden 2021-2023 til en eksportpakke. Som en del af denne pakke blev der afsat 80 mio. kr. i 2021 og 75 mio. kr. årligt i 2021-2023 som en reserve til styrkelse af dansk eksport.

For eksportvirksomhederne var faldende international efterspørgsel, begrænsede muligheder for erhvervsrejser samt bekymring for forsyningskæderne og mulige likviditetsproblemer særlige opmærksomhedspunkter, der blev rejst af virksomheder i de otte genstartsteams i september 2020.⁵ Denne analyse gør status for nogle af de opmærksomhedspunkter, som blev rejst af de otte genstartsteams.

Aktuelt er verdenshandlen på vej tilbage mod tidligere niveauer, og der synes generelt ikke at være væsentlige udfordringer med eksportvirksomhedernes forsyningskæder, *jf. afsnit 2.3*. Udvidede statslige eksportkreditordninger er samtidig med til at understøtte, at eksportvirksomhederne overordnet set heller ikke oplever finansielle begrænsninger. Men usikkerheden om de fremtidige afsætningsmuligheder består, ligesom rejserestriktioner fortsat hæmmer mulighederne for at handle internationalt.

---

³ Økonomisk Redegørelse, december 2020

⁴ <https://em.dk/nyhedsarkiv/2020/oktober/ny-aftale-skal-genstarte-dansk-eksport-efter-corona/>

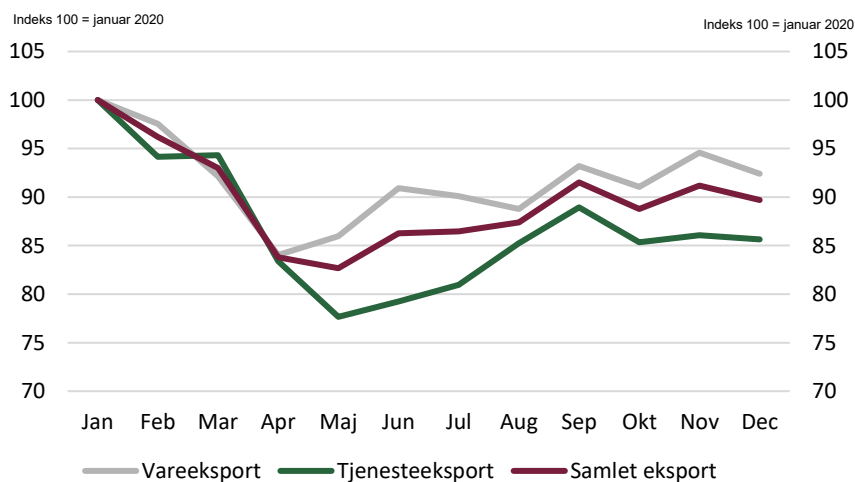
⁵ <https://em.dk/ministeriet/arbejdsomraader/samfundsokonomi-konkurrenceevne-og-digitalisering/genstart-af-danmark/>

2. STATUS FOR DANSK EKSPORT

2.1 UDVIKLINGEN I 2020

Dette afsnit gør status for den overordnede udvikling i dansk vare- og tjenesteeksport i 2020, som bød på betydelige udsving i eksporten af danske varer og tjenester. Efter et markant dyk frem til maj 2020 har en vis genopretning været undervejs. Det gælder navnlig for vareeksporten. For tjenesteeksporten har genopretningen været mere træg, og i december var der fortsat knap 15 pct. op til niveauet fra januar, *jf. figur 2*.

Figur 2 Eksportens udvikling i 2020

Anm. Løbende priser. Sæsonkorrigeret. Eksporten månedsvist i 2020 relativt til januar 2020.
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Særligt tjenesteeksporten blev således ramt i 2020. Samlet faldt tjenesteeksporten med 17,2 pct. målt i årets priser. For vareeksporten var den samlede nedgang for året på 2,6 pct. og dermed mindre markant.

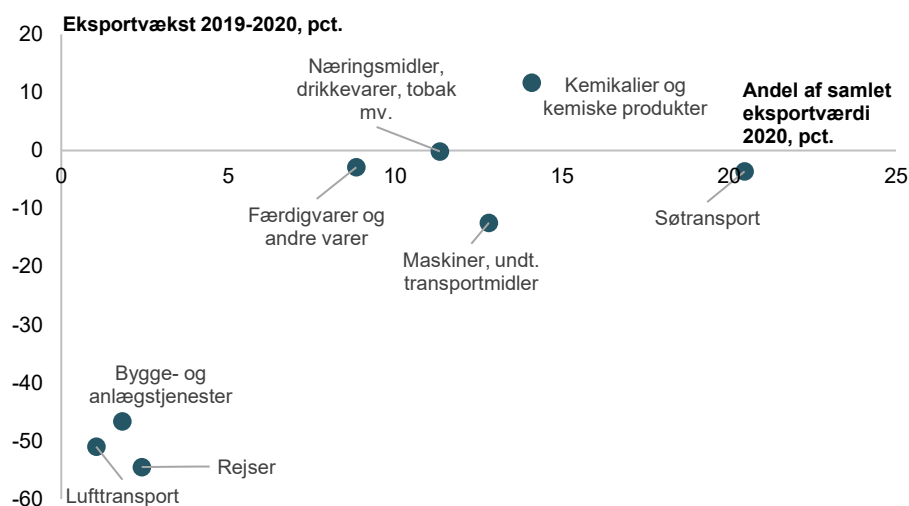
Kigger man lidt længere ned i tallene, dækker det samlede eksportfald i 2020 over en meget forskelligartet udvikling vare- og tjenestegrupperne imellem. De største fald sås for lufttransport, rejser, samt bygge- og anlægstjenester, som alle tre blev omtrent halveret i 2020, *jf. figur 3*.

For lufttransport og rejser skal det ses som en direkte konsekvens af navnlig rejserestriktioner som følge af COVID-19 pandemien. Eksporten af bygge- og anlægstjenester har derimod i de seneste år især været påvirket af store enkeltprojekter som opstilling af offshore vindmøller i Storbritannien, og faldet i 2020 skal derfor snarere ses som en normalisering efter et meget højt niveau i 2019. For alle tre gælder det, at de udgør en forholdsvis begrænset andel af den samlede danske eksport. I kraft af den meget store tilbagegang i 2020 har de imidlertid haft en betydelig indvirkning på den samlede eksportudvikling.

Omvendt var der kun en mindre nedgang inden for søtransporten, der i 2020 stod for godt og vel en femtedel af den danske eksportværdi. Det afspejler både øget efterspørgsel efter fragt og stigende fragtpriser i løbet af året. Den stigende efterspørgsel kan hænge sammen med, at forbrugere verden over i mindre grad har haft mulighed for

at forbruge tjenester såsom rejser, oplevelser og restaurationsbesøg og i stedet har anvendt en større del af indkomsten på forskellige varekøb.

Figur 3 Meget heterogen udvikling i dansk eksport det seneste år

Anm. Medicinalvarer, som er en central del af life science, indgår i varegruppen *Kemikalier og kemiske produkter*.
Kilde: Danmarks Statistik

Inden for vareeksporten var det særligt de mindre konjunkturfølsomme varer som fødevarer og medicinalvarer, der var med til at holde eksporten oppe, så den samlede nedgang i vareeksporten ikke blev mere end 2,6 pct. Eksporten af kemikalier og kemiske produkter steg med knap 12 pct. i 2020, mens fødevareeksporten i 2020 omtrent var på niveau med året før. Det er samtidig vigtige eksportgrupper med en andel på henholdsvis omkring 14 pct. og 11 pct. af den danske eksport. Navnlig øget medicinaleksport til USA og en højere værdi af eksporten af svinekød til Kina stod bag den forholdsvis gode udvikling i de to eksportgrupper i 2020.

Omvendt sås et markant fald i maskineksporten, som typisk er mere konjunkturafhængig. Det hænger sammen med, at store investeringer såsom nyt maskinel ofte udskydes i krisetider, hvor der hersker større usikkerhed om fremtiden. Maskiner afsættes især til nærmarkedene i Europa, hvor 2020 bød på et betydeligt fald i investeringerne og dermed også i efterspørgslen efter dansk maskineksport.

2.2 UDSIGTER FOR DANSK EKSPORT

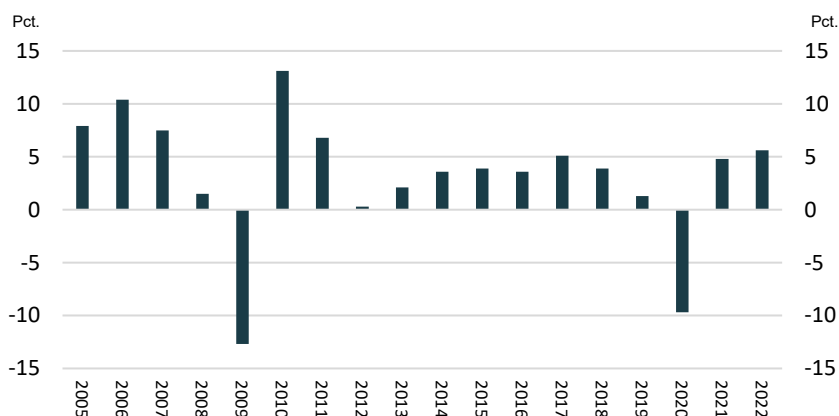
Udviklingen i efterspørgslen på eksportmarkederne har afgørende betydning for danske eksportørers afsætningsmuligheder.

COVID-19 pandemien har sat et markant aftryk på verdensøkonomien. Efter et dybt fald i foråret og en kraftig opbremsning i verdenshandlen var en stærk genopretning undervejs, inden anden smittebølge ramte i efteråret. Det har sat genopretningen midlertidigt tilbage, navnlig på vigtige danske eksportmarkeder i Europa.

Det afspejles i eksportmarkedsvæksten, som er et mål for udviklingen i efterspørgslen på de danske eksportmarkeder. Eksportmarkedsvæksten skønnes i Økonomisk Redegørelse, december 2020, at blive på 4,8 pct. i 2021 og 5,6 pct. i 2022, jf. figur 4.

Dermed er der udsigt til en vis genopretning på de danske eksportmarkeder, men langt fra af samme styrke som fx sås i 2010 efter finanskrisen. Det er særligt USA, Tyskland, Sverige og Norge, der bidrager til eksportmarkedsvæksten i indeværende år og næste år.

Figur 4 Eksportmarkedsvækst

Anm. Eksportmarkedsvæksten er opgjort ved at sammenveje væksten i vareimporten hos Danmarks 36 vigtigste samhandelspartnere med deres andel af dansk eksport af industrivarer. Dansk eksportvækst er opgjort reelt.
Kilde: Økonomisk Redegørelse, december 2020.

Henover vinteren er aktiviteten i særligt de europæiske lande blevet mere afdæmpet som følge af pandemiens udvikling. Det har blandt andet også sat sit præg på EU-Kommissionens vinterprognose fra februar 2021, hvor forventningerne til væksten i 2021 i EU-landene generelt er nedjusteret sammenlignet med efterårsprognosen. Det skal dog også ses i sammenhæng med et mindre end forventet BNP-fald i 2020.

Selvom udsigterne for den økonomiske vækst på kort sigt er blevet svagere, og genopretningen trækker ud, forventer EU-Kommissionen fortsat, at aktiviteten gradvist vender tilbage i løbet af foråret 2021, i takt med at vacciner udrulles, og restriktioner ophæves. Genopretningen forventes at tage fart i 2. halvår, hjulpet på vej af en hurtigere udrulning af vacciner og større efterspørgsel fra verdensmarkedet samt udmøntningen af EU's Genopretningsfond. EU-Kommissionen forventer på den baggrund, at den europæiske økonomi når tilbage på niveauet fra før krisen i løbet af 2022.

EU-Kommissionen har også opjusteret udsigterne for verdensøkonomien uden for EU i 2021. Det er på linje med IMF, som også tegner et lidt mere positivt billede for verdensøkonomien i 2021 i deres vinterprognose fra januar 2021. En hurtigere end tidligere forudsat udrulning af vacciner ventes ifølge IMF at bidrage til fornyet fremgang fra 2. kvartal, ligesom især væksten i USA ventes stærkere som følge af fornyet finanspolitisk stimulus.

Hvis økonomien i Danmarks samhandelslande udvikler sig svagere end ventet, vil det sætte sig i lavere dansk eksport. I Økonomisk Redegørelse, december 2020, var det blandt andet lagt til grund, at der ikke ville blive indgået en handelsaftale mellem EU og Storbritannien. En aftale blev imidlertid indgået ved juletid. Se *boks 1* for nærmere beskrivelse af konsekvenserne for eksporten af Brexit.

Boks 1: Hvad betyder Brexit for danske eksportvirksomheder?

Nøgletal for dansk eksport til Storbritannien og betydning for dansk økonomi

- De seneste år har Storbritannien været Danmarks fjerdestørste eksportmarked for varer, mens Storbritannien har rangeret mellem det største og det fjerdestørste marked for danske tjenester. I 2020 udgjorde vareeksporten til Storbritannien 6,5 pct. af den samlede danske vareeksport, mens Storbritannien aftog 6,6 pct. af tjenesteeksporten. Samlet set er Storbritanniens vægt i dansk eksport aftaget fra ca. 9 pct. til ca. 6,5 pct. i løbet af de seneste 4 år.
- Når hele forsyningskæder indregnes, anslås det, at omtrent 50.000 danske arbejdspladser er relateret til eksporten til Storbritannien.
- Store danske eksportsektorer ift. Storbritannien er fx bygge- og anlægstjenester, hvor bl.a. store havvindmølleprojekter i de seneste år har bidraget til en særligt stærk eksport til Storbritannien. Herudover aftager Storbritannien omkring 22 pct. af eksporten af forretnings tjenester og omkring 17 pct. af teknik- og handelstjenester. På vareområdet er omkring 24 pct. af den danske eksport af kraftmaskiner og motorer, 13 pct. af kød og kødvarer, og 5 pct. af den samlede fiskeeksport blevet afsat til Storbritannien.

Konkrete konsekvenser af Brexit for danske eksportvirksomheder

- Handels- og samarbejdsaftalen mellem EU og Storbritannien sikrer fortsat told- og kvotefri handel mellem parterne. Men på en lang række områder er det på trods af aftalen blevet dyrere og mere besværligt for danske virksomheder at handle med Storbritannien. Det følger uundgåeligt af, at Storbritannien har valgt at stå uden for EU og det indre marked og toldunionen.
- Produktkrav og standarder: Storbritannien kan nu indføre andre love og regler end de, der følger af de fælles EU-produktkrav, og danske virksomheder kan derfor få vanskeligere ved at få varer anerkendt i Storbritannien. Samtidig kan der følge andre krav til standarder, markedsføringstilladelser m.v., som virksomhederne må følge for at kunne afsætte deres varer på det britiske marked. Danske virksomheder kan derfor opleve en øget administrativ byrde med at indhente de nødvendige tilladelser og certificeringer for at kunne eksportere til Storbritannien.
- Toldangivelser: Det er nu et krav, at der udfærdiges toldangivelser (import- og eksportangivelser) på varer, der handles mellem EU og Storbritannien. Danske virksomheder skal derfor udfærdige en toldangivelse for hver enkelt transaktion – også selv om varerne ikke er toldbelagte.
- Oprindelsesregler: Selvom aftalen sikrer toldfrihed, så indeholder den såkaldte oprindelsesregler, som varerne skal leve op til for at være omfattet af toldfriheden. Virksomheder skal derfor kunne dokumentere varenes oprindelse i enten EU eller Storbritannien. Hvis en vare indeholder råvarer eller komponenter fra et tredjeland, skal varen opfylde en række krav om forarbejdning eller maksimum indhold af input fra tredjelandslande for at leve op til oprindelseskravene og opnå toldfrihed.
- Moms: Storbritannien er nu trådt ud af EU's og told- og momsunion. Selvom den indgåede aftale sikrer toldfrihed for oprindelsesvarer, slipper virksomheder og forbrugere ikke for britisk moms, når de fremadrettet handler med Storbritannien, svarende til 25 pct. af toldværdien tillagt transport- og forsikringsomkostninger.
- Handel med tjenesteydelser: EU og Storbritannien har bevaret retten til selv at fastsætte regler for tjenesteydelser, f.eks. godkendelse til at levere en tjenesteydelse. På sigt kan danske virksomheder derfor opleve ændringer i regler og procedurer mhp. adgang til det britiske marked. Samtidig kan det blive vanskeligere for virksomheder at medbringe danske medarbejdere til Storbritannien og få anerkendt medarbejdernes kvalifikationer i fravær af den automatiske gensidige anerkendelse af kvalifikationer på EU's indre marked.

Kilder: Økonomisk Redegørelse (december 2020), Danmarks Statistik, skat.dk og virksomhedsguiden.dk.

De økonomiske udsigter er fortsat behæftet med ekstraordinær usikkerhed, hvilket særligt knytter sig til udviklingen i pandemien og vaccineudrulningen. På den positive side kan udrulningen af vacciner føre til en hurtigere genopretning end forventet. Modsat er der fortsat risiko for en mere vedholdende pandemi, blandt andet som følge af nye virusvarianter, og langsommere udrulning og effektivitet af vacciner, hvilket vil forsinke genopretningen.

Udenrigsministeriet opgør med jævne mellemrum markedsudsigterne på de største danske eksportmarkeder, jf. *boks 2*.

Boks 2: Markedsudsigter på centrale eksportmarkeder

Trade Council tilbyder situationsrapporter på Danmarks 28 største eksportmarkeder. Rapporterne stiller information til rådighed om den aktuelle økonomiske situation i landet samt analyser af tendenser på markederne og konkrete markedsmuligheder for danske virksomheder – med særligt fokus på nye muligheder og udviklinger som følge af COVID-19, hjælpepakker og lignende. Oplysningerne bliver opdateret månedligt af de danske ambassader.

Situationsrapporterne kan hjælpe danske virksomheder med at guide deres internationalisering og få øje på deres første eller næste eksporteventyr på de enkelte markeder.

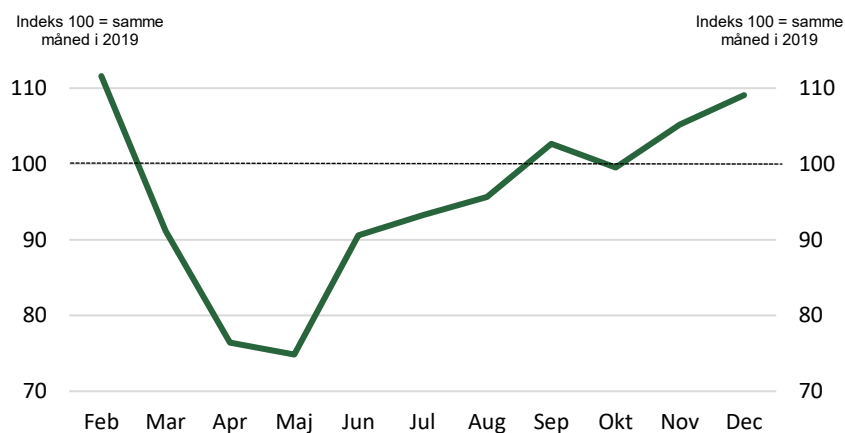
Link: [Situationsrapporter fra eksportmarkederne \(thetradecouncil.dk\)](https://thetradecouncil.dk)

2.3 SÆRLIGE OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER FOR EKSPORTEN

Forum for genstart af dansk eksport og de tilhørende otte genstartsteams identificerede i efteråret 2020 en række tværgående opmærksomhedspunkter for danske eksportvirksomheder. Det drejer sig blandt andet om faldende international efterspørgsel, rejserestriktioner, ustabile forsyningskæder, kapital- og likviditetsudfordringer samt risiko for lavere grønne ambitioner. Nedenfor gøres status for udviklingen hen over vinteren 2020/2021 for nogle af de forhold, som blev fremhævet af de otte genstartsteams.

Den faldende internationale efterspørgsel som følge af restriktioner og økonomisk krise blev identificeret som et afgørende opmærksomhedspunkt. Der er fortsat restriktioner i mange lande, men overordnet set en forventning om en gradvis genopretning på eksportmarkederne, jf. *afsnit 2.2* ovenfor. Der er samtidig tegn på, at verdenshandlen med varer har stabiliseret sig på et mere normalt niveau i løbet af andet halvår 2020, jf. *figur 5*. Der er således tegn på, at afsætningsmulighederne for mange eksporterhverv er i bedring.

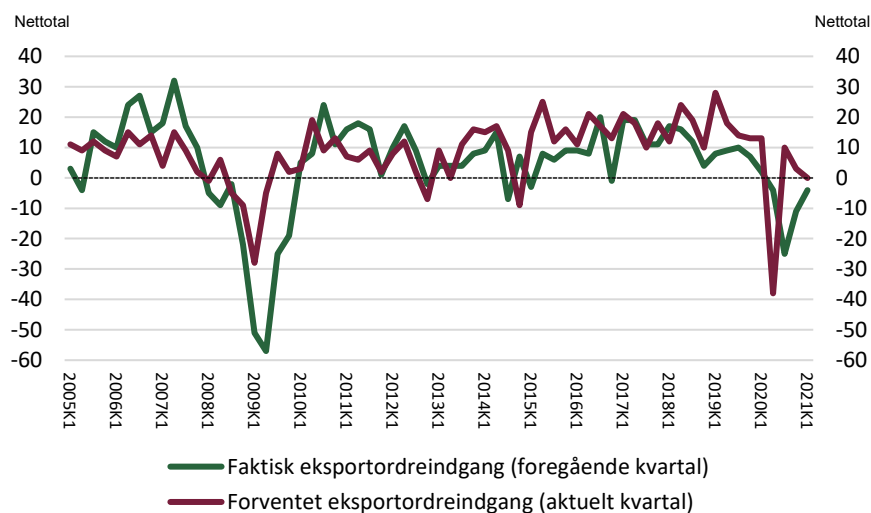
Figur 5 Verdenshandlen med varer tilbage på mere normalt niveau

Anm. Samlet verdenshandel med varer.
Kilde: World Trade Organization

Konjunkturbarometer for industriens faktiske og forventede eksportordrer viser endvidere tegn på bedre tider i de seneste kvartaler sammenlignet med bunden i 2. kvartal af 2020, jf. figur 6. Den faktiske eksportordreindgang har trods lave niveauer i løbet af den nuværende situation ikke været i nærheden af samme nedgang som i 2009.

Figur 5 Eksportordrebeholdningen i industrien i bedring

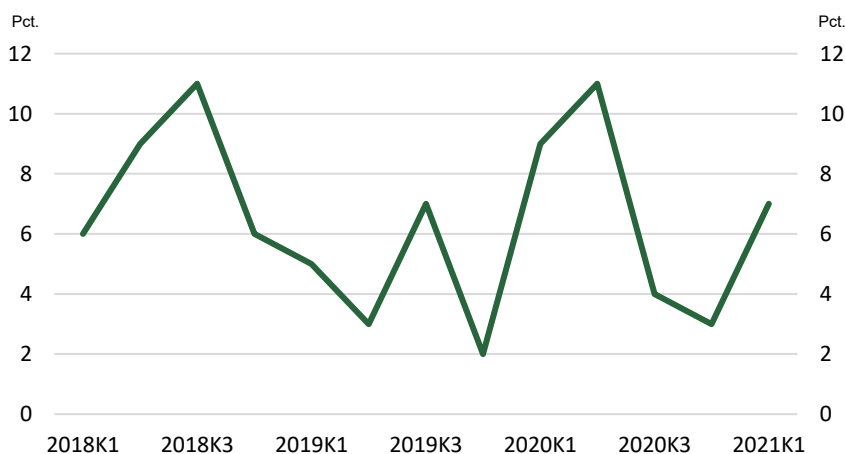
Anm. Kvartalsvist konjunkturbarometer for industrivirksomhedernes faktiske og forventede eksportordreindgang.
Kilde: Danmarks Statistik

Også rejserestriktioner i Danmark og de fleste centrale samhandelslande var et centralt opmærksomhedspunkt for de otte genstartsteams. Aktuelt er situationen den, at rejserestriktioner fortsat medfører udfordringer for virksomheder. Luftfarten og rejsebranchen er naturligt særligt hårdt ramt af rejserestriktioner, men de påvirker også øvrige eksportvirksomheder, herunder muligheder for opsøgende salg og fysisk tilstedeværelse på aftagermarkederne.

En væsentlig bekymring i foråret og sommeren 2020 var endvidere, om produktionsbegrænsninger som følge af smittedæmpende tiltag ville sætte sig i forstyrrelser af forsyningskæderne. Det udgør en risiko for eksporterhvervene, hvis de ikke kan få adgang til de nødvendige input til produktionen, eller hvis de ikke kan indgå som normalt i de værdikæder de samarbejder med.

Det vurderes navnlig at være en risiko for industrien, som ud over at være et stort eksporterhverv også i høj grad bruger importerede input i sin produktion. Konjunkturbarometre for industrien for første kvartal af 2021 viser imidlertid ikke tegn på øget materiale-mangel, jf. figur 6. Den rapporterede mangel på materialer i industrien steg lidt i første halvår 2020, men ikke til et bemærkelsesværdigt niveau, og er siden faldet tilbage igen.

Figur 6 Industriens konjunkturbarometer viser, at manglen på materialer er tilbage omkring førkrise-niveau

Anm. Konjunkturbarometer for industri. Andel af virksomhederne, der oplever mangel på materialer/udstyr som en produktionsbegrænsning.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

En analyse fra Dansk Industri fra august 2020 viser tilsvarende, at kun godt 10 pct. af virksomhederne så *forsyningsikkerhed fra virksomhedens underleverandører* som den største usikkerhed, der kunne påvirke deres salg i negativ retning.⁶

Mangel på likviditet blev endvidere fremhævet som en mulig risiko. I en analyse fra Dansk Industri fra januar 2021 udtrykker hver 10. virksomhed, at de er udfordret af mangel på likviditet som følge af COVID-19 krisen. Der er dog særligt tale om virksomheder i hjemmemarkedsorienterede serviceerhverv.⁷ Nationalbankens udlånsundersøgelse for 4. kvartal 2020 viser desuden, at låneefterspørgslen fra eksisterende erhvervs-kunder i de danske banker er faldet fra 3. til 4. kvartal 2020. Det samme billede gjorde sig gældende fra 2. kvartal til 3. kvartal.

⁶ DI Analyse, august 2020: Svag efterspørgsel truer virksomhedernes salg

⁷ DI Analyse, januar 2021: Forlængede COVID-19 restriktioner presser virksomhederne på likviditeten

Figur 7 Faldende låneefterspørgsel i 4. kvartal

Kilde: Nationalbankens Udlånsundersøgelse

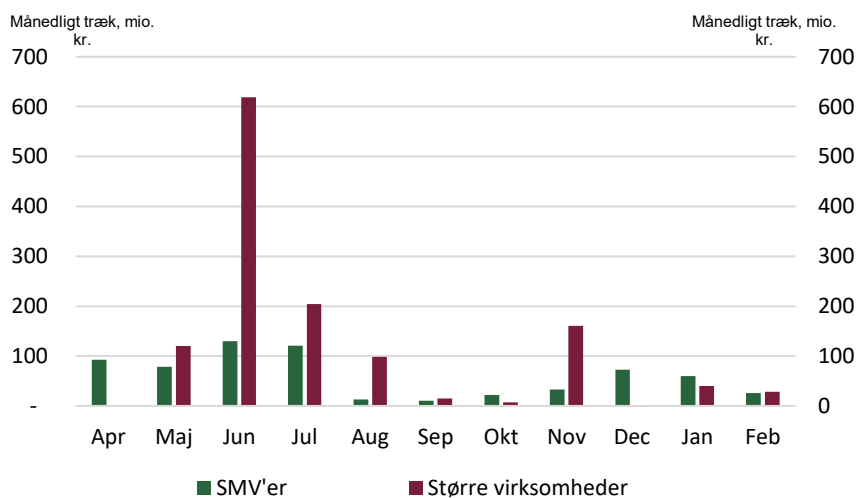
Der tegner sig således overordnet set et billede af, at eksportvirksomhederne generelt set har adgang til tilstrækkelig likviditet, om end der kan gemme sig betydelige forskelle bag det overordnede billede. Det forholdsvis positive billede skal desuden ses i lyset af de statslige hjælpe- og garantiordninger. Dertil kommer, at erhvervsinvesteringerne er aftaget, hvilket også reducerer behovet for erhvervslån.

Der er som følge af COVID-19-krisen endvidere etableret særlige garantiordninger i EKF Danmarks Eksportkredit målrettet eksportvirksomhederne. Med ordningerne kan EKF stille garanti for 90 eller 80 pct. af bankernes nyudlån til henholdsvis SMV'er og større virksomheder.

Der er i dag et lavere niveau af nye træk på garantiordningerne end ved krisens start, selvom der er sket en stigning siden nedlukningen i efteråret 2020, jf. figur 8. Efter ordningerne blev indført var der således et stort træk på ordningerne i april til juli 2020, mens der ikke skete markante yderligere brug af ordningerne henover efteråret 2020.

Tallene skal imidlertid ses i lyset af, at der kan være små og mellemstore eksportvirksomheder, der i stedet har søgt de lignende garantiordninger i Vækstfonden, hvor stigningen i efterspørgslen har været større.

Figur 8 Moderat træk på de statslige garantiordninger målrettet eksportvirksomheder

Anm.: Aktive garantier opgjort sidste mandag i måneden. Ordningen for SMV'er åbnede d. 31. marts 2020, mens ordningen for større virksomheder åbnede d. 2. april 2020. Figuren viser den månedlige ændring i trækket i ordningerne.
Kilde: EKF Danmarks Eksportkredit

De otte genstartsteams vurderede endelig, at der var en risiko for lavere grønne ambitioner som følge af COVID-19 krisen. Indtil videre synes ambitionerne fastholdt. Danmark har fastholdt sin klimamålsætning, og EU's genopretningspakke har et stærkt fokus på grøn omstilling med tilsvarende finansiering til medlemslandene, *jf. nedenfor*. Dertil kommer stigende grønne ambitioner i USA efter valget, som også vil medføre nye muligheder for de danske eksportvirksomheder.

3. SÆRLIGE MARKEDSMULIGHEDER

COVID-19 krisen har givet mange nye udfordringer for virksomheder verden over. I kølvandet på krisen og stimulustiltag i mange lande er der dog også opstået en række nye muligheder. I det følgende sættes fokus på henholdsvis mulighederne for øget grøn eksport til USA samt mulighederne i regi af EU's genopretningspakke.

3.1 GRØN EKSPORT TIL USA

Med Biden-administrationens ambitioner om at accelerere den grønne omstilling og tage globalt lederskab på klimadagsordenen åbnes nye muligheder for grøn dansk eksport. USA er tilbage i Paris-aftalen, og der er afgivet løfter om massive investeringer i grøn omstilling, herunder gennem den økonomiske genopretningsplan "Build Back Better", som forventes at afsætte 2.000 mia. dollars til investeringer i bl.a. innovation, moderne infrastruktur og ren energi. Sidstnævnte med en ambition om at fordoble USA's havvindsproduktion inden 2030.

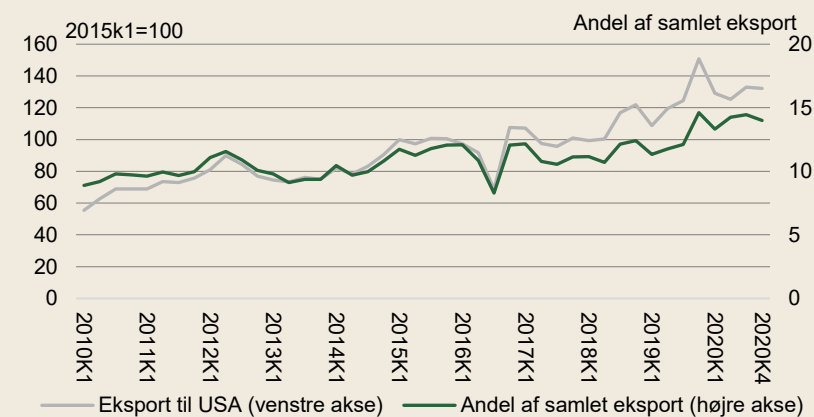
Den nye administration forstærker de delstatsdrevne initiativer inden for grøn omstilling. Danmark har allerede et tæt myndighedssamarbejde med en række delstater på bl.a. energiområdet. Biden-administrationens grønne ambitioner giver store muligheder for øget dansk eksport på særligt det grønne område til USA.

Regeringen har afsat 15 mio. kr. over tre år til en styrket indsats i USA i form af etablering af et nyt myndighedssamarbejde på vand og et mindre løft af det eksisterende myndighedssamarbejde på energi med fokus på havvind. Derudover forventes også en større del af fremstødspuljen at gå til eksportfremstød til USA i de kommende år.

Boks 1: USA nu største aftager af dansk eksport

Tyskland har i mange år været det største aftagerland af dansk eksport, men i 2020 blev USA for første gang det største danske eksportmarked. Eksporten til USA er steget væsentligt i løbet af det seneste årti. I 2020 udgjorde eksporten til USA knap 14 pct. af den samlede danske eksport. Der er tale om en stigning på mere end 5 pct.-point siden 2010, *jf. figur 8*.

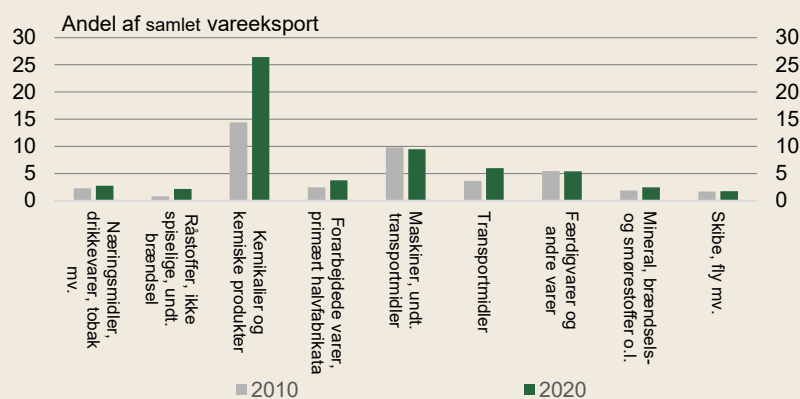
Figur 8 Stigende andel af dansk eksport går til USA

Kilde: Danmarks Statistik

Fordelt på varegrupper har der særligt været en stigning i eksporten af kemikalier og kemiske produkter, herunder medicinalvarer, til USA. I 2020 gik således mere end en fjerdedel af eksporten fra denne varegruppe til USA, *jf. figur 9*.

Figur 9 Vareeksport til USA 2010 og 2020

Kilde: Danmarks Statistik

3.2 EU'S GENOPRETNINGSFOND

EU's stats- og regeringschefer opnåede i juli 2020 enighed om en genopretningsfond på 750 mia. euro, der skal bidrage til at genstarte vækst og beskæftigelse i EU og fremme den grønne omstilling og digitalisering. Hovedparten af fonden udgøres af en såkaldt genopretningsfacilitet på i alt 672,5 mia. euro, hvorfra der ydes direkte tilskud til medlemslandene, ligesom der er mulighed for at optage lån på favorable vilkår.

Fordelingen af midler mellem medlemslandene foretages på baggrund af kriterier, der tager højde for, i hvor høj grad landet er påvirket af COVID-19 samt landets relative velstand. Det betyder, at størstedelen af midlerne tilgår lande i Syd- og Østeuropa.

For at få udbetalt midler skal medlemslandene inden den 30. april 2021 udarbejde og aflevere nationale genopretningsplaner, der redegør for, hvordan midlerne anvendes. Det er et krav, at mindst 37 pct. af midlerne skal øremærkes grønne og bæredygtige investeringer, og mindst 20 pct. skal understøtte digitaliseringen. Midlerne udmøntes senest i 2026.

EU-genopretningsfonden udgør en stor mulighed for dansk erhvervsliv. Der er således tale om væsentlige beløb, der inden for en kort årrække skal udmøntes inden for områder, hvor dansk erhvervsliv har styrkepositioner. Samtidig kan genopretningsfonden være en mulighed for, at danske virksomheder får fodfæste på nye markeder, særligt i Syd- og Østeuropa, der i dag ikke er blandt Danmarks største eksportmarkeder.

Udenrigsministeriet har derfor i partnerskab med erhvervsorganisationerne igangsat et arbejde med at sikre danske virksomheder de bedst mulige vilkår for at få del i EU-landenes udmøntning af genopretningsmidlerne.

Tabel 1 neden for viser de forventede direkte tilskud fra EU's genopretningsfond (genopretningsfaciliteten (RRF), ReactEU tildeling for 2021 og Just Transition Fund). Opgørelsen tager derfor ikke højde for anvendelse af den frivillige lånemulighed i

genopretningsfaciliteten. Der er samlet mulighed for at optage lån for 360 mia. euro (2018-priser).

Tabel 1
Tolv største modtagerlandes forventede direkte tilskud fra EU's genopretningsfond

Beløb i mia. euro i løbende priser, hvor ikke andet er oplyst⁸

Land	RRF	ReactEU ⁹	JTF ¹⁰	I alt
Spanien	69,5	10,90	0,45	80,85
Italien	68,9	11,35	0,54	80,78
Frankrig	39,4	3,11	0,54	43,04
Tyskland	25,6	1,89	1,29	28,78
Polen	23,9	1,65	2	27,55
Grækenland	17,8	1,72	0,43	19,95
Rumænien	14,2	1,33	1,11	16,64
Portugal	13,9	1,60	0,12	15,62
Tjekkiet	7,1	0,84	0,85	8,79
Ungarn	7,2	0,89	0,14	8,22
Bulgarien	6,3	0,44	0,67	7,41
Slovakiet	6,3	0,62	0,24	7,16
Total	300,1	36,32	8,37	344,79
Procent af den samlede tildeling	88,8%	91,3%	83,7%	88,9%

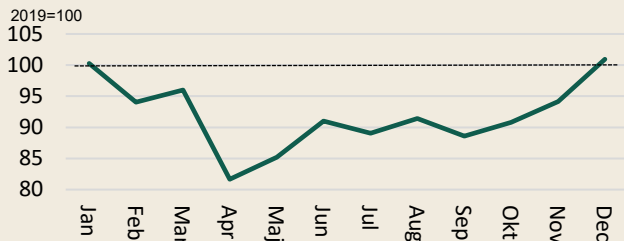
⁸ Kilde: Europa Kommissionen: [Recovery plan for Europe | European Commission \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/en/press-operations/infographic-116326.attachments). Det bemærkes, at 30% af direkte tilskud fra genopretningsfaciliteten (RRF) er beregnet og fordelt på baggrund af skøn for udviklingen i BNP i 2020 og 2021. Beløbet vil blive revideret i juni 2022, når der foreligger faktiske data.

⁹ Tildeling af ReactEU midler i 2021. Der fordeles yderligere 10 mia. euro fra ReactEU i 2022 (2018-priser).

¹⁰ Alene midler fra Just Transition Fund under Next Generation EU er medregnet. Beløbene er opgjort i 2018-priser.

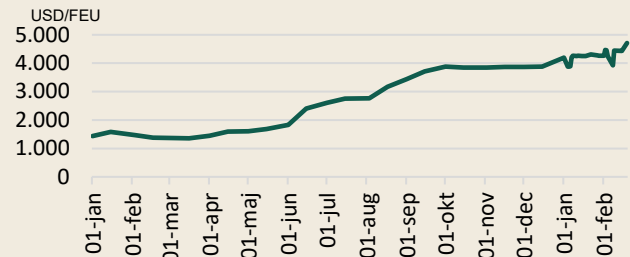
4. BILAG 1: INDIKATORER FOR DE OTTE GENSTARTSTEAMS

Fremgang i industriens eksportomsætning

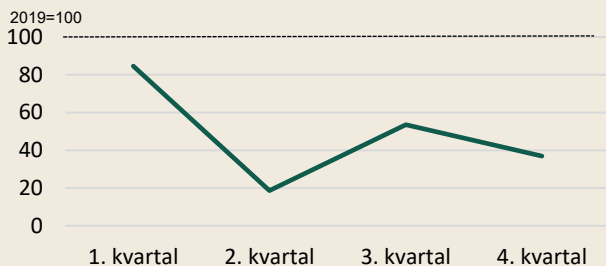
Anm. Genstartsteam for produktionsvirksomheder og grøn teknologi. Sæsonkorrigeret eksportomsætning i industrien i løbende priser. Indeksret med 2015=100.
Kilde: Danmarks Statistik

De internationale fragtrater for søtransport i positiv udvikling

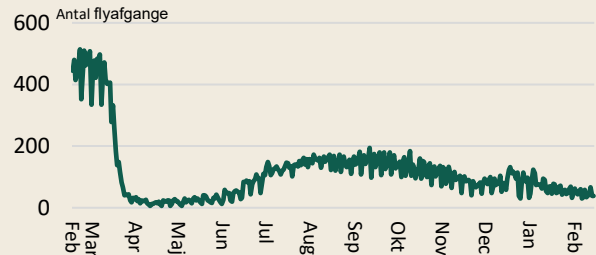
Anm.: Genstartsteam for det Blå Danmark. Udviklingen i fragtpriisen internationalt.
Kilde: Shanghai Containerized Freight Index

Stort fald i turismeindtægter

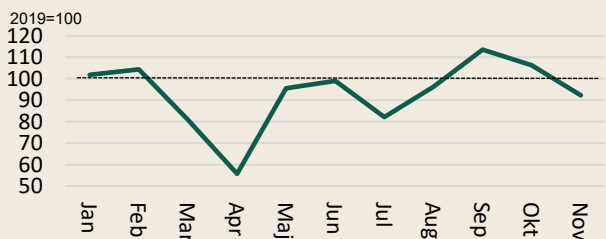
Anm. Genstartsteam for turisme og oplevelsesøkonomi. Tjenesteeksport af forretningsrejser og ferierejser.
Kilde: Danmarks Statistik

Luftfarten hårdt ramt og uden klar genopretning

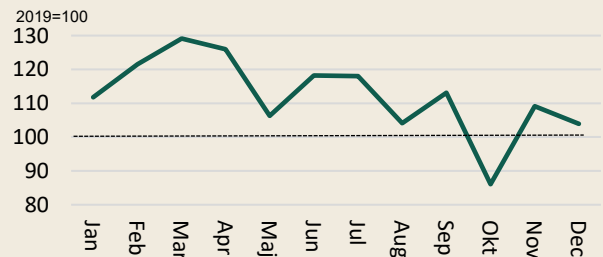
Anm. Genstartsteam for luftfart. Dagligt antal flyafgange med passagerfly fra Københavns Lufthavn.
Kilde: Danmarks Statistik

Modeeksport i stort fald i foråret, men genopretning

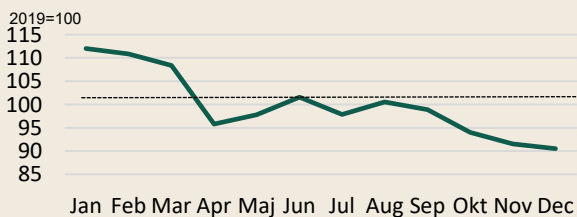
Anm. Genstartsteam for mode og tekstil. Eksport af beklædning samt fodtøj.
Kilde: Danmarks Statistik

Medicineksporten klarede sig bedre end i 2019

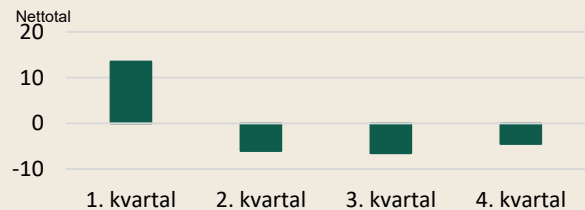
Anm. Genstartsteam for life science. Eksport af kemikalier mv.
Kilde: Danmarks Statistik

Fødevareeksporten endte året 2020 negativt

Anm. Genstartsteam for fødevarerektoren. Eksport af næringsmidler mv.
Kilde: Danmarks Statistik

Fortsat lave udsigter for SMV'ers eksport

Anm. Genstartsteam for små og mellemstore virksomheder. Positivt netttotal betyder forventning om øget eksport, negativt netttotal forventning om fald i eksport.
Kilde: SMVDanmark

